

Transportstyrelsen
Mikael.Hahn@transportstyrelsen.se

Yttrande över ansökan om tillstånd att inrätta/ändra Säve flygplats

Er beteckning 2025-229

Länsstyrelsen i Västra Götaland (nedan Länsstyrelsen) yttrar sig över Transportstyrelsens begäran om yttrande över Säve Flygplats Drift AB:s ansökan om tillstånd att inrätta/ändra Säve flygplats.

Sammanfattning

Länsstyrelsen vill se en bredare analys av konsekvenserna av ändringen av flygplatsen ur ett totalförsvarsperspektiv och avser att föra en sådan dialog med den av regeringen tillsatta utredningen om statens framtida roll som ägare och förvaltare av flygplatser, samt Bromma flygplats funktion (dir. 2025:55).

Länsstyrelsen pekar på vikten av att samhällsviktig verksamhet som helikoptrar för polis, ambulans och Search & Rescue fortsatt kan bedrivas på Säve. Flexibiliteten i planeringen av utförandet av skogsbrandsbevakningen påverkas, men bedömningen är att uppdraget kan utföras från annan flygplats i länet.

Utifrån miljö- och samhällsplaneringsperspektiv har Länsstyrelsen inte några invändningar på ansökan.

Bakgrund

Samhällsviktig verksamhet

Länsstyrelsen betonar vikten av att de tre samhällsviktiga helikoptrarna; polis, ambulans och Search & Rescue fortsatt kan ha kvar sin bas på flygplatsen. Dessa samhällsviktiga verksamheter är av stor vikt för civilbefolkningen oavsett var på hotskalan landet befinner sig.

Länsstyrelsen har produktionsansvar för skogsbrandsbevakningen med flyg och upphandlar utförare av skogsbrandsbevakningen. I och med förslaget till ändring av Säve flygplats minskar flexibiliteten i planeringen av utförandet av skogsbrandsbevakningen, men uppdraget kan utföras från annan flygplats i länet.

Totalförsvarets civila del

Göteborg, med Skandinavians största hamn, utgör en strategisk knutpunkt för import och export som Sverige och våra grannländer är beroende av. Utöver varuflöden som är avgörande för samhällets funktionalitet i hela Norden, är Västkusten av stor betydelse för mottagande av militärt och civilt stöd och därmed för Sveriges roll som allierad.

Upprätthållandet av strategiska flöden under störda förhållanden är en viktig uppgift för den civila delen av totalförsvaret, liksom att tillhandahålla det stöd Försvarsmakten och allierade behöver för att lösa sina uppgifter. Även mindre påverkan på flödena kan orsaka stora störningar, vilket gör resiliens och redundans i det samlade transportsystemet till en central fråga.

Helikopterverksamheten som i dagsläget bedrivs på Säve flygplats, och som bedömts viktig att bibehålla på den geografiska platsen, är en del av det civila försvaret. Dels i fråga om avskräckning, dels förmåga att bidra till samhällets funktionalitet i händelse av antagonistiska hot och attacker.

Säves betydelse för civila försvaret och för totalförsvaret är dock en bredare fråga än helikopterverksamheten. Länsstyrelsen vill se en bredare analys av Säve och andra flygplatsers betydelse för totalförsvaret i ett säkerhetspolitiskt läge som förändrats hastigt och negativt sedan den ryska invasionen av Ukraina.

Regeringen har tillsatt en utredning om statens framtida roll som ägare och förvaltare av flygplatser, samt Bromma flygplats funktion (dir. 2025:55). Utredaren ska bl.a. utvärdera det nationella basutbudets syfte och funktion samt lämna förslag på vilka flygplatser som staten framöver bör ansvara för, antingen i form av ett nationellt basutbud eller i annan form. Vidare ska utredaren bedöma förslagens konsekvenser för krisberedskap och totalförsvaret. Det är angeläget ur Länsstyrelsens perspektiv att utredningen inkluderar en analys av Säve flygplats ur ett totalförsvarsperspektiv.

I egenskap av högsta civila totalförsvarsmyndighet med geografiskt områdesansvar för Västra civilområdet, och som en del i dialogen med regeringens särskilde utredare, genomför Länsstyrelsen i Västra Götaland en analys av Säve flygplats betydelse för det civila försvaret och för upprätthållandet av samhällets funktionalitet.

Miljö- och samhällsperspektiv

Totalt sett kommer verksamheten att ge upphov till mindre buller än tidigare då antalet flygrörelser kommer att minska avsevärt.

Helikopterflygplatsen kommer att ha en något längre och smalare in- och utflygningssyta jämfört med idag, men av underlaget framgår inte om tillståndet kommer att innebära någon förändring avseende bullerutbredning. Buller från den samhällsnyttiga flygtrafiken och bullerskyddsåtgärder regleras i villkor 2 och 6 i verksamhetens tillstånd. Om antalet flygrörelser med samhällsnyttig flygtrafik under ett kalenderår överstiger 7 500, ska verksamhetsutövaren enligt villkor 2 redovisa anledningen till det och föreslå möjliga åtgärder för att minska störningen från flygtrafik kommande två år.

Redovisningen och föreslagna åtgärder ska redovisas i miljörapporten. Enligt villkor 6, om bullerskyddsåtgärder, ska förnyade bullerberäkningar göras när förändringar skett som medför att tillsynsmyndigheten anser att bullerberäkningar är befogade.

Sett till det omgivande natura 2000-området, naturreservaten samt riksintressena för naturvård och friluftsliv bedöms förändringarna av flygplatsen inte få någon negativ påverkan.

Ur ett samhällsbyggnadsperspektiv har Länsstyrelsen inget att erinra då Göteborgs stad har fått remissen samt frågan avseende frågan tillståndet ligger i strid med detaljplan eller områdesbestämmelser. Även Försvarsmakten har fått remissen. Dessa parter kommer då att bevaka sina intressen i frågan.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av kanslichefen Kristina Sundholm och avdelningschefen Andreas Arvidsson med handläggarna Carolina Sundelin och Mikael Svantesson som föredragande. I handläggningen har även John Thorbäck från Funktionen för naturärenden prövning och tillsyn, planhandläggaren Johanna Severinsson vid Plan- och byggfunktionen och miljöhandläggaren Anna-Karin Olsson deltagit.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.